

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tillæg til lov om smitsomme sygdomme hos husdyrene.

Fremsat den 10. november 1970 af *landbrugsministeren*.

I lov nr. 175 af 5. juni 1959 om tillæg til lov om smitsomme sygdomme hos husdyrene foretages følgende ændringer:

1. § 9 affattes således:

„§ 9. Ethvert mejeri skal opvarme fløde og mælk, der skal benyttes til fremstilling af smør, således at fløden og mælken hverken straks efter opvarmningen eller senere giver reaktion med parafenylendiamin og brintoverilte (Storchs prøve) eller ved anden af landbrugsministeren foreskrevet prøve.

Stk. 2. Det samme gælder skummetmælk, som ikke på mejeriet benyttes til fremstilling af konsummælkprodukter eller af ost eller ostemasse, herunder kvarg til foderbrug. Dog kan skummetmælk, der ikke er blevet opvarmet på sådan måde, leveres direkte til et andet mejeri.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte særlige bestemmelser om opvarmning af mælk og valle, der på et mejeri benyttes til fremstilling af specialprodukter til foderbrug.

Stk. 4. Mejerier må ikke udlevere retur-mælk fra bysalg, blandinger af mælk og

valle, affaldsmælk, levnemælk, mælkerester, spildemælk, skyllemælk o. lign., medmindre disse produkter har været opvarmet som angivet i stk. 1. Ministeren kan fastsætte bestemmelser om opvarmning af valle, der udleveres til foderbrug.

Stk. 5. I tilfælde, hvor en hændelig begivenhed har hindret opvarmning på sædvanlig måde af de i stk. 4 omhandlede produkter, skal mejeriet så vidt muligt underkaste produkterne opvarmning på anden måde. Kan dette ikke lade sig gøre, skal mejeriet samtidig med udleveringen underrette aftagerne om den mangelfulde opvarmning.

Stk. 6. Ministeren fastsætter bestemmelser om kontrol med gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1, 2, 4 og 5, herunder om mærkning af beholdere, hvori skummetmælk opbevares på mejerierne, eller hvori skummetmælk transporteres fra mejeri til mejeri. De med kontrollen forbundne udgifter afholdes af statskassen.“

2. I § 15, stk. 1, ændres „§ 9, stk. 1-3“ til „§ 9, stk. 1, 2, 4 og 5.“

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Den i § 9, stk. 1, i lov nr. 175 af 5. juni 1959 om tillæg til lov om smitsomme sygdomme hos husdyrene indeholdte bestemmelse om, at ethvert mejeri skal underkaste al skummetmælk, der ikke benyttes til tilvirkning af ost, en sådan opvarmning, at mælken

Landbrugsmin. 1. afd. 4. kt. j. nr. V 246-94-70.

hverken straks efter opvarmningen eller senere giver reaktion med parafenylendiamin og brintoverilte (Storchs prøve) eller ved anden af landbrugsministeren foreskrevet prøve (højpasteurisering), fandtes tidligere i lov nr. 346 af 29. juli 1942 om bekæmpelse af tuberkulose hos kvæg, svin og fjerkræ. Be-

stemmelsen har til formål at hindre smittespredning gennem skummetmælk, der udleveres fra mejerierne, først og fremmest den såkaldte returnmælk, d. v. s. skummetmælk, der udleveres til mælkeproducenterne til foderbrug. En bestemmelse med dette formål for øje har eksisteret siden 1898, jfr. § 6 i lov nr. 57 af 26. marts 1898 om foranstaltninger til bekæmpelse af tuberkulose hos hornkvæg, hvorefter det var forbudt fra mejerier til kreaturfoder at udlevere mælk og kærnemælk, som ikke havde været opvarmet til en temperatur af mindst 85° C.

Bestemmelsen om obligatorisk opvarmning af mælk til foderbrug har utvivlsomt været til stor gavn for kvægbruget, og der er enighed om, at denne bestemmelse bør opretholdes. I sin nuværende udformning medfører bestemmelsen imidlertid, at også skummetmælk, der leveres fra et mejeri til et andet for at indgå i det modtagende mejeris produktion, skal højpasteuriseres, forinden den forlader det leverende mejeri, og landbrugministeriet har fra en række mejerier modtaget anmodning om, at der søges åbnet mulighed for, at mejerivirksomheder kan modtage upasteuriseret skummetmælk fra andre mejerier til brug ved tilvirkning af ost og tilvirkning af kvarg (ostemasse) til foderbrug. Baggrunden herfor er strukturrationaliseringen, der har medført, at produktionen af ost m. v. koncentrerer på færre virksomheder, der derved har fået et stærkt øget behov for skummetmælk, medens på den anden side de mejerivirksomheder, der ikke producerer ost, har problemer med anvendelsen af skummetmælken.

De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation har bl. a. anført, at de gældende bestemmelser i nogen grad hindrer, at de foreliggende tekniske muligheder kan udnyttes fuldt ud, og at bestemmelserne virker særligt irrationelle i tilfælde, hvor de forskellige produktionsanlæg, som mælken fordeles til, tilhører samme virksomhed, og har henvist til, at driftsformen med flere adskilte produktionsanlæg under samme virksomhed er under fortsat udvikling. Fællesorganisationen har derfor henstillet, at bestemmelserne søges ændret.

Statens forsøgsmejeri har udtalt, at den obligatoriske højpasteurisering af skummetmælk i flere tilfælde kan nedsætte dette produkts udnyttelsesmuligheder i specialproduktioner af forskellig art og derved hindre en rationel produktionsfordeling på specialiserede virksomheder. Dette hænger sammen med den uundgåelige proteindenaturering, der må påregnes ved højpasteurisering. Forsøgsmejeriet har derfor anbefalet, at bestemmelserne udformes på en sådan måde, at de ikke lægger hindringer i vejen for en rationel produktfremstilling på specialiserede

virksomheder. Forsøgsmejeriet har videre anført, at det naturligvis ved ændring af de gældende bestemmelser stadig bør holdes for øje, at de produkter, som udleveres fra et mejeri til menneskeføde eller dyrefoder, er sikret mod smitte i samme omfang som hidtil.

Veterinærdirektoratet har udtalt, at indbyrdes handel mellem mejerier af ikke-varmebehandlet skummetmælk frembyder mulighed for spredning af mund- og klovsyge til større områder. Risikoen for smittespredning ved at ophæve pasteuriserings- tvang på det mejeri, der indvejer mælk fra producenter, vurderer veterinærdirektoratet imidlertid som så ringe, at den ikke kan tjene som begrundelse for fastholdelse af de eksisterende bestemmelser.

Det veterinære sundhedsråd har anført, at rådet finder det betænkeligt at acceptere handel med og transport af rå skummetmælk mellem mejerivirksomheder indbyrdes, og peger på risikoen for, at sådanne leverancer — trods mærkningsbestemmelser — efter indvejning på det modtagende mejeri ved fejltagelser og forvekslinger mellem ledningssystemer skal blive anvendt uden kontrolleret varmebehandling i andre produktioner. Hertil kommer ved mund- og klovsygetilfælde den potentielle risiko for upåagtet transport af virus fra et mejeri til et eller flere andre mejeriers lokaliteter og apparatsystemer. Rådet må derfor foretrække, at det hidtil gældende princip, hvorefter indvejningsmejeriet ikke kan udlevere ikke-varmebehandlet mælk, ikke brydes, og at de teknologiske hensyn tilgodeses ved at tillade lavpasteurisering af skummetmælk, som agtes overført til en anden mejerivirksomhed.

Gennemførelse af forslaget påregnes ikke at ville medføre øgede udgifter for statskassen.

Bemærkninger til de enkelte stykker i § 9.

Ad stk. 1. Dette stykke svarer til det nugældende stk. 1 for så vidt angår mælk og fløde, der skal benyttes til fremstilling af smør. Der er ikke hidtil af landbrugsministeren blevet foreskrevet anden prøve end Storchs prøve, der både er effektiv, billig og hurtig at udføre. Det undersøges imidlertid, om det vil være hensigtsmæssigt at anvende en anden prøve enten generelt eller i særlige tilfælde, og det foreslås derfor at bevare bemyndigelsen for landbrugsministeren til at foreskrive anden prøve.

Ad stk. 2. I det nugældende stk. 1 er det fastsat, at al skummetmælk, der ikke benyttes til fremstilling af ost, skal højpasteuriseres. Efter det i 1. punktum indeholdte forslag udvides undtagelsen fra højpasteuriseringskravet til at omfatte skummetmælk, der benyttes til fremstilling af konsummælk

eller af andre konsummælkprodukter, f. eks. til standardisering eller til fremstilling af enzyneret mælkevarer. Skummetmælk, der benyttes til sådanne formål, er omfattet af de af indenrigsministeriet administrerede bestemmelser, der indeholder regler for, hvorledes sådanne produkter skal opvarmes. For at tydeliggøre undtagelsesbestemmelsen foreslås efter „ost“ indføjet: „eller ostemasse, herunder kvarg til foderbrug.“

2. punktum indeholder det centrale forslag, hvorefter skummetmælk, der enten ikke er opvarmet eller er opvarmet på anden måde end ved højpasteurisering, kan leveres direkte fra et mejeri til et andet, jfr. det under almindelige bemærkninger anførte.

Ad stk. 3. Den foreslåede bestemmelse vil gøre det muligt at fastsætte krav om opvarmning af skummetmælk, der benyttes til fremstilling til foderbrug af kvarg og eventuelle andre osteprodukter, og som i henhold til stk. 2 er undtaget fra kravet om højpasteurisering. Såfremt udviklingen medfører, at det må anses for ønskeligt og hensigtsmæssigt at åbne adgang for anvendelse af skummetmælk, der ikke er højpasteuriseret, til fremstilling af andre specialprodukter til foderbrug, gør bestemmelsen det muligt at fastsætte særregler om opvarmning af sådan skummetmælk. Endvidere vil der kunne fastsættes regler om opvarmning af sødmælk og valle, blandinger af skummetmælk og sødmælk samt blandinger af mælk og valle, der benyttes til fremstilling af sådanne produkter. Det må forventes, at der vil blive stillet krav om, at mælk og valle, der anvendes til sådant formål, mindst skal lavpasteuriseres af hensyn til fore-

byggelse af risiko for spredning af smitsomme husdyrsygdomme.

Endelig vil bestemmelsen, såfremt forekomst af en ondartet smitsom husdyrsygdom indebærer risiko for spredning af sygdommen gennem mælkeprodukter til foderbrug, gøre det muligt at fastsætte de til imødegåelse af denne risiko fornødne opvarmningskrav til mælk og valle, der benyttes til fremstilling af produkter som de omtalte.

Ad stk. 4. Bestemmelsen i 1. punktum svarer til det nugældende stk. 2. Den i 2. punktum foreslåede bestemmelse skyldes et af landsudvalget for bekæmpelse af smitsomme husdyrsygdomme fremsat ønske, der er begrundet med, at det indenfor overskuelig tid kan blive aktuelt, at mejeribrugret fremsætter ønske om opvarmning af den valle, som mejerier udleverer til foderbrug.

Ad stk. 5. Bestemmelsen svarer til det nugældende stk. 3, idet den dog foreslås begrænset til at omfatte de i stk. 4 omhandlede produkter, da det ikke anses for nødvendigt som nu at lade bestemmelsen omfatte skummetmælk under hensyntagen til den i stk. 2, 2. punktum, foreslåede bestemmelse.

Ad stk. 6. Kontrol med overholdelse af bestemmelserne vil som hidtil blive udført af statskontrollen med mejeriprodukter og æg m. m. For gennemførelse af en effektiv kontrol vil det være nødvendigt at fastsætte bestemmelser om mærkning af de beholdere, hvori skummetmælk opbevares på mejerierne, eller hvori skummetmælk transporteres fra mejeri til mejeri, således at det klart fremgår, om skummetmælken har været opvarmet, og i bekræftende fald hvilken opvarmning den har været underkastet.

Lovforslaget sammenholdt med den gældende lov.

Gældende formulering.

§ 9. Ethvert mejeri skal underkaste al fløde og mælk, hvoraf der tilvirkes smør, og al skummetmælk, der ikke benyttes til tilvirkning af ost, en sådan opvarmning, at fløden og mælken hverken straks efter opvarmningen eller senere giver reaktion med parafenyldiamin og brintoverilte (Storchs prøve) eller ved anden af landbrugsministeren foreskrevet prøve.

Stk. 2. Fra ethvert mejeri er det forbudt at udlevere sådanne produkter som returmælk fra bysalg, blandinger af mælk og valle, affaldsmælk, levnemælk, mælkerester, spildemælk, skyllemælk o. lign., medmindre de nævnte produkter har været opvarmet som i stk. 1 angivet.

Stk. 3. I tilfælde, hvor en hændelig begivenhed har hindret opvarmning på sædvanlig måde, skal mejeriet så vidt muligt underkaste de i stk. 1 og 2 nævnte produkter opvarmning på anden måde. Kan dette ikke lade sig gøre, skal mejeriet samtidig med udleveringen underrette aftagerne om den mangelfulde opvarmning.

Stk. 4. Ministeren fastsætter regler for kontrol med gennemførelsen af foranstående bestemmelser. De med kontrollen forbundne udgifter afholdes af statskassen.

§ 15. Overtrædelse af bestemmelserne i § 2, stk. 2, § 3, stk. 3 og 4, §§ 4, 7 og 8, stk. 2, og § 9, stk. 1-3, straffes med bøde.

Forslaget.

1. § 9 affattes således:

„§ 9. Ethvert mejeri skal opvarme fløde og mælk, der skal benyttes til fremstilling af smør, således at fløden og mælken hverken straks efter opvarmningen eller senere giver reaktion med parafenyldiamin og brintoverilte (Storchs prøve) eller ved anden af landbrugsministeren foreskrevet prøve.

Stk. 2. Det samme gælder skummetmælk, som ikke på mejeriet benyttes til fremstilling af konsummælkprodukter eller af ost eller ostemasse, herunder kvarg til foderbrug. Dog kan skummetmælk, der ikke er blevet opvarmet på sådan måde, leveres direkte til et andet mejeri.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte særlige bestemmelser om opvarmning af mælk og valle, der på et mejeri benyttes til fremstilling af specialprodukter til foderbrug.

Stk. 4. Mejerier må ikke udlevere returmælk fra bysalg, blandinger af mælk og valle, affaldsmælk, levnemælk, mælkerester, spildemælk, skyllemælk o. lign., medmindre disse produkter har været opvarmet som angivet i stk. 1. Ministeren kan fastsætte bestemmelser om opvarmning af valle, der udleveres til foderbrug.

Stk. 5. I tilfælde, hvor en hændelig begivenhed har hindret opvarmning på sædvanlig måde af de i stk. 4 omhandlede produkter, skal mejeriet så vidt muligt underkaste produkterne opvarmning på anden måde. Kan dette ikke lade sig gøre, skal mejeriet samtidig med udleveringen underrette aftagerne om den mangelfulde opvarmning.

Stk. 6. Ministeren fastsætter bestemmelser om kontrol med gennemførelsen af bestemmelserne i stk. 1, 2, 4 og 5, herunder om mærkning af beholdere, hvori skummetmælk opbevares på mejerierne, eller hvori skummetmælk transporteres fra mejeri til mejeri. De med kontrollen forbundne udgifter afholdes af statskassen.“

2. I § 15, stk. 1, ændres „§ 9, stk. 1-3, “til „§ 9, stk. 1, 2, 4 og 5“.